

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Ποιότητα ζωής

Σύνοψη Διαμεσολάβησης

**Πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις Εταιρείας Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών
στον Ασπρόπυργο – Ζητήματα πριν και μετά το συμβάν**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ιωάννης Π. Σαγιάς
Ειδικές επιστήμονες: Αγγελική Μποσδογιάννη, Αικατερίνη Φλιάτουρα

Ιούνιος 2020

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή αναφορά περιβαλλοντικής οργάνωσης σχετικά με **το συμβάν της πυρκαγιάς που έλαβε χώρα την 6^η Ιουνίου 2015**, στις εγκαταστάσεις Εταιρείας στον Ασπρόπυργο Αττικής, διερεύνησε α) τα αίτια της συγκέντρωσης μεγάλων ποσοτήτων στερεών αποβλήτων στο χώρο της εταιρείας και β) την πορεία της αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας από την πυρκαγιά. Η εν λόγω δραστηριότητα, βάσει της αδειοδότησής της, αποτελούσε Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) του περιεχομένου του μπλε κάδου των Δήμων.

Από τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, ο οποίος πραγματοποίησε για το θέμα και σύσκεψη φορέων το Δεκέμβριο του 2016, προέκυψαν οι εξής διαπιστώσεις:

- Το ΚΔΑΥ λειτουργούσε διαχρονικά κατά παράβαση των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, με πολλαπλάσια παραγωγική δυναμικότητα από την αδειοδοτημένη και με μεγάλη διαφορά ισοζυγίου εισερχόμενων - εξερχόμενων.
- Στον ακάλυπτο χώρο της εγκατάστασης αλλά και έξωθεν των ορίων της είχε δημιουργηθεί ΧΑΔΑ, από τη μακροχρόνια απόθεση αδιάθετων δεματοποιημένων προϊόντων, σύμμεικτων αστικών στερεών και εν δυνάμει επικινδύνων αποβλήτων. Επίσης δεν υπήρχε θεωρημένο μητρώο διακίνησης αποβλήτων.
- Το ΚΔΑΥ, σύμφωνα με παλαιότερους ελέγχους, διενεργούσε παράνομες διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων από την Ελλάδα στη Βουλγαρία. Κάποιες φορές, όπως και ακριβώς πριν το συμβάν της πυρκαγιάς, λόγω άρνησης παραλαβής του φορτίου από τις Βουλγαρικές αρχές, αυτό επιστρεφόταν στη χώρα μας, με αποτέλεσμα τη συσσώρευσή του στον αύλειο χώρο της εταιρείας.
- Οι παραβάσεις είχαν διαπιστωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες, ήδη από το 2009 δίχως όμως να συνοδεύονται από αυστηρές κυρώσεις, όπως ανάκληση αδειών και σφράγιση εγκαταστάσεων, ενώ οι αποφάσεις επιβολής προστίμων, λόγω περιβαλλοντικών παραβάσεων, εκδίδονταν ετεροχρονισμένα.
- Η διαδικασία αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας μετά την πυρκαγιά αφενός χαρακτηρίζεται από μεγάλες καθυστερήσεις αφετέρου δεν ολοκληρώθηκε. Τα μέτρα αποκατάστασης του χώρου που καθορίστηκαν με Υπουργικές Αποφάσεις το 2015 και το 2016 δεν υλοποιήθηκαν στις καταληκτικές τους ημερομηνίες. Δεν περιλαμβάνονταν επίσης μέτρα πρόληψης και φύλαξης του χώρου που ήταν απολύτως απαραίτητα.
- Ο υπεύθυνος εκμετάλλευσης του ΚΑΔΥ εντάχθηκε σε διαδικασία πτώχευσης ενώ το ασφαλιστήριο συμβόλαιό του δεν κάλυπτε το κόστος της περιβαλλοντικής ζημίας. Έτσι, η ανάληψη του κόστους των μέτρων μετακυλήθηκε στο Πράσινο Ταμείο, ενώ ως φορέας διαχείρισης του προγράμματος ορίστηκε η Περιφέρεια Αττικής.
- Ενώ η Τεχνική Έκθεση Αποκατάστασης παραδόθηκε το 2017, η έναρξη των εργασιών για την απομάκρυνση των καμένων και την αποκατάσταση του χώρου έγινε το 2019.
- Η καθυστέρηση της περιβαλλοντικής αποκατάστασης σε συνδυασμό με την έλλειψη μέτρων πρόληψης έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχιζόμενη, επί τέσσερα έτη, επιβάρυνση της περιοχής. Κατά συνέπεια, προκαλείται σοβαρός κίνδυνος ζημίας του εδάφους, των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, αλλά και επιβάρυνση της ατμόσφαιρας και της δημόσιας υγείας. Επίσης, η μη αστυνόμευση και φύλαξη του χώρου επέτρεψε τη συνεχιζόμενη απόθεση στο χώρο, υλικών ΑΕΚΚ/αποβλήτων αμιαντοτσιμέντου, αλλά και σύμμεικτων αστικών και νοσοκομειακών αποβλήτων, τα οποία απαιτούν ορθή διαχείριση.

Το 2019, ο Συνήγορος απηύθυνε με πόρισμά του στη Διοίκηση συγκεκριμένες επισημάνσεις και προτάσεις που συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Απαιτούνται με νομοθετική ρύθμιση: α) ο καθορισμός δεσμευτικών προθεσμιών για την ολοκλήρωση των ενεργειών αποκατάστασης σε περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας, β) η ανάθεση της μελέτης/έργου αποκατάστασης, στις περιπτώσεις ανάληψης κόστους από την Πολιτεία, να γίνεται κατά παρέκκλιση των διατάξεων ανάθεσης των δημοσίων έργων, για λόγους δημοσίου συμφέροντος.
- Απαιτείται η ολοκλήρωση του νομοθετικού πλαισίου με την έκδοση της προβλεπόμενης υπουργικής απόφασης για την υποχρεωτική ασφάλιση των εγκαταστάσεων έναντι περιβαλλοντικής ζημίας.
- Είναι επιτακτική η δημιουργία χώρου τελικής διάθεσης επικινδύνων στη χώρα, ώστε να εκλείψει η ανάγκη εξαγωγής τους, που αυξάνει το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων που δεν δύνανται να διατεθούν σε αδειοδοτημένο ΧΥΤΑ.
- Στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων των ΚΔΑΥ θα πρέπει να υπάρχει ρητή πρόβλεψη του αδειοδοτημένου χώρου για την τελική διάθεση των υπολειμμάτων.
- Απαιτείται ενδυνάμωση των ελέγχων στα ΚΔΑΥ από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), δεδομένου ότι αφενός έχει εποπτική εικόνα της διακίνησης και διάθεσης του υπολείμματος σε αδειοδοτημένο χώρο και αφετέρου είναι πιστοποιημένος χρήστης του Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων.

Η Περιφέρεια Δυτικής Αττικής ενημέρωσε την Ανεξάρτητη Αρχή για την πορεία των εργασιών απομάκρυνσης αποβλήτων, επικινδύνων και μη, συνολικής ποσότητας 40.000 τόνων περίπου, που διαχειρίστηκαν στο πλαίσιο εκτέλεσης της εργολαβίας, κοινοποιώντας την συνοπτική έκθεση του αναδόχου.

Επίσης ενημέρωσε, σχετικά με τις εκτιμώμενες ποσότητες των αποβλήτων που τελικά θα παραμείνουν στο χώρο μετά την ολοκλήρωση του έργου, καθώς ο διαθέσιμος προϋπολογισμός απεδείχθη ανεπαρκής λόγω της ποιοτικής και ποσοτικής διαφοροποίησης των αποβλήτων. Η διαφοροποίηση αυτή οφείλεται στις νέες ποσότητες αποβλήτων που εναποτέθηκαν κατά τη διετία που μεσολάβησε από τη μελέτη (2017) μέχρι την έναρξη του έργου (2019), στη συνεχιζόμενη καύση των αποβλήτων και στην έκθεσή τους στις καιρικές συνθήκες.

Για το λόγο αυτό άλλωστε, δεν κατέστη εφικτή έως τώρα, η πλήρης αποκατάσταση του χώρου και η παρακολούθηση της εξέλιξης της ρύπανσης σε έδαφος και υπόγεια ύδατα.

Πληροφορίες: 213 1306 600, press@synigoros.gr